

DOI: 10.34185/1991-7848.itmm.2024.01.107

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ЧЕРЕЗ ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВАЦІЙНИХ ВАЖЕЛІВ ВИБОРУ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЇ СЕРЕД МОЛОДІ

Лушня К.К., Зайцева Т.А., Сірик С.Ф.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Україна, Дніпро

Анотація. В ході виконання роботи було проведено дослідження щодо мотиваційних важелів вибору майбутньої професії. Застосовувалась технологія анкетування з використанням сучасних інформаційних технологій. За результатами анкетування було проведено статистичний та кореляційні аналізи. Проаналізовано результати дослідження.

Ключові слова: інформаційні технології, математична статистика, аналіз даних, інноваційні підходи в освіті, анкетування, мотивація вибору професії, професійне самовизначення молоді, освітні стратегії, професійний вибір.

Актуальність. Сучасне суспільство стоїть перед викликами і можливостями, які змушують молодь приймати важливі рішення, зокрема, вибір майбутньої професії. Вибір кар'єрного шляху є однією з найважливіших рішень, який молодь приймає у своєму житті [1, 2]. Ця сфера життя має важливий вплив на особистість, професійний розвиток та задоволення від життя. Вибір професії є складним процесом, який обумовлений багатьма факторами, такими як індивідуальні прагнення, сімейні та соціокультурні впливи, освітні можливості та ринкові умови. Дослідження спрямоване на розкриття важливості впливу ряду перелічених факторів для підвищення якості навчального процесу.

Метою цього дослідження є виявлення впливу мотиваційних факторів на процес вибору професії серед молоді, можливих зв'язків між мотиваційними чинниками та особистісними характеристиками індивідів; визначення та аналіз таких чинників для формуванню ефективних стратегій в освітній сфері та кар'єрному консультуванні.

Основна частина. Сучасні підходи до дослідження мотивації у виборі професії включають багато різних аспектів, таких як психологічні, соціальні, економічні та культурні фактори. Ці підходи базуються на багатьох дослідженнях і теоріях, які вивчають мотивацію та професійний вибір.

В аналізі впливових чинників на вибір кар'єри, важливо розглядати ті елементи, які формують рішення людини у цій сфері. Актуальності набуває дослідження саме таких мотиваційних чинників. Треба відзначити, що у контексті професійного вибору, зовнішні умови, фізичний стан особи та її можливості грають значну роль.

Для дослідження було обрано метод анкетування через Google Forms. Анкета містила питання, спрямовані на виявлення особистих та професійних уподобань респондентів. Вибірка дослідження складала з 252 учасників. Це абітурієнти та студенти віком від 16 до 20 років, що навчаються на базі Дніпровського фахового коледжу енергетичних та інформаційних технологій та Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара на факультету прикладної математики.

Опитування у цьому дослідженні містить в собі блоки питань, кожен з яких спрямований на з'ясування мотивів, які вплинули на абітурієнтів (респондентів) під час професійного самовизначення. У питаннях респондентам пропонувалося відзначити найбільш значущі мотиви, які спонукали їх обрати саме їх навчання та як розвивається їх професійне становлення залежно від цього.

Для обробки отриманих даних було обрано програмне забезпечення Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) [7]. Він є одним із найпопулярніших програмних забезпечень для статистичного аналізу в соціальних науках, маркетингу, охороні здоров'я, освіті та інших сферах, де потрібен глибокий аналіз даних. SPSS завоював довіру мільйонів користувачів завдяки своїй зручності, ефективності та широкому спектру функціональних можливостей. Цей інструмент дозволяє дослідникам обробляти великі обсяги даних, проводити складні статистичні аналізи та візуалізувати результати досліджень для подальшого вивчення та презентацій. Було проведено статистичний та кореляційний аналізи.

В процесі обробки анкет були виявлені такі важливі для молоді якості учбових закладів:

- академічна репутація, якість викладання, місцезнаходження;

- навчальна платформа, студентська спільнота;
- можливості для розвитку (додаткові курси, кружки та інше), формат навчання;
- вартість освіти, формат навчання;
- інфраструктура та ресурси (обладнання, бібліотека та інше);
- можливості для розвитку.

Вартість та місцезнаходження ЗВО є важливими, але більше наразі звертається увага на репутацію навчального закладу та якість викладання.

Респонденти з різних учбових закладів вказали на різні труднощі під час вступу, такі як:

- неясність щодо вибору конкретного вищого навчального закладу;
- невпевненість у виборі спеціальності;
- стрес під час підготовки та складання вступних випробувань.

У дослідженні було виявлено, що студентам не вистачає соціальних мереж для рекомендацій та додаткових матеріалів (Instagram, Facebook, TikTok та інші).

Респонденти висловили бажання додати різні елементи до свого навчання, включаючи тематичні безкоштовні курси для професійного розвитку, відкриті вебінари з розвитку soft та hard skills, кейс-чемпіонати.

Труднощами, з якими зіштовхнулися студенти під час пошуку нової роботи у відсотковому співвідношенні, достатньо важливі:

- невелика кількість бажаних вакансій або взагалі їх відсутність (55,6%);
- недостатній рівень необхідних компетенцій (29,6%);
- незакінчена вища освіта (25,9%);
- недостатній рівень володіння англійською мовою (або будь-якої іншої) (22,2%);
- складність або відсутній комунікації з рекрутером/HR-менеджером (11,1%).

Висновки. У ситуації, коли матеріальні умови погіршуються, молодь все більше зосереджується на умовах життя. В мотивах вибору виділяється бажання високої зарплати. Дослідження показало, що студенти різного віку оцінюють важливість професій з різних позицій. Вони визнають суспільну користь професій, але при виборі професії також враховують особисті мотиви. Успішне освоєння нової професії найчастіше відбувається, коли вибір мотивований значущими для особистості ціннісними орієнтаціями та

установками. Це підкреслює важливість формування внутрішньої мотивації у професійному виборі.

З цього дослідження можна виокремити рекомендації:

- приймальним комісіям рекомендується активніше використовувати соціальні мережі для інформування абітурієнтів про спеціальності та навчання;
- центрам працевлаштування слід налагодити співпрацю з компаніями для стажувань з можливістю працевлаштування, оскільки при пошуку роботи студенти визначили для себе, що найважливішими чинниками для них є рівень заробітної плати, графік роботи, можливість працювати віддалено.

У майбутньому, можна розглядати опитування з рівномірним представництвом студентів різних вищих навчальних закладів, проведення окремого дослідження серед студентів певних університетів для аналізу внутрішньої академічної репутації кожного факультету. Планується розробка окремого застосунку у рамках цього дослідження щодо визначення репутації навчальних закладів серед молоді.

ЛІТЕРАТУРА

1. Maslow, A.H. (1970). *Motivation and Personality*. Harper & Row.
2. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78.
3. Csikszentmihalyi, M. (1990). *Flow: The Psychology of Optimal Experience*. Harper & Row.
4. Бодяньський Є. В. (2016). Аналіз та обробка потоків даних засобами обчислювального інтелекту.
5. Collier Michael S. (2016). *Microsoft Azure Essentials: Fundamentals of Azure*, Second Edition.
6. Євтушенко М.Ю. (2020). *Методологія та організація наукових досліджень*.
7. Джин В. Глокнер. (2019). *IBM SPSS for Introductory Statistics: Use and Interpretation*, Sixth Edition.

INNOVATIVE APPROACHES TO IMPROVING THE QUALITY OF THE EDUCATIONAL PROCESS THROUGH RESEARCH ON MOTIVATIONAL LEVERS FOR CHOOSING A FUTURE PROFESSION AMONG YOUTH

Lushnya K., Zaytseva T., Siryk S.

Abstract. *In the course of the work, a study was conducted on the motivational levers of future career choice. The survey technology with the use of modern information*

technologies was applied. Based on the survey results, statistical and correlation analyses were conducted. The results of the study were analyzed.

Keywords: *information technology, mathematical statistics, data analysis, innovative approaches in education, survey, motivation for career choice, youth's professional self-determination, educational strategies, career choice.*

REFERENCE

1. Maslow, A.H. (1970). Motivation and Personality. Harper & Row.
2. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78.
3. Csikszentmihalyi, M. (1990). Flow: The Psychology of Optimal Experience. Harper & Row.
4. Bodianskyi, Ye. V. (2016). Analysis and Processing of Data Streams by Computational Intelligence Methods.
5. Collier, Michael S. (2016). Microsoft Azure Essentials: Fundamentals of Azure, Second Edition.
6. Evtushenko, M.Yu. (2020). Methodology and Organization of Scientific Research.
7. Glockner, Jean W. (2019). IBM SPSS for Introductory Statistics: Use and Interpretation, Sixth Edition.